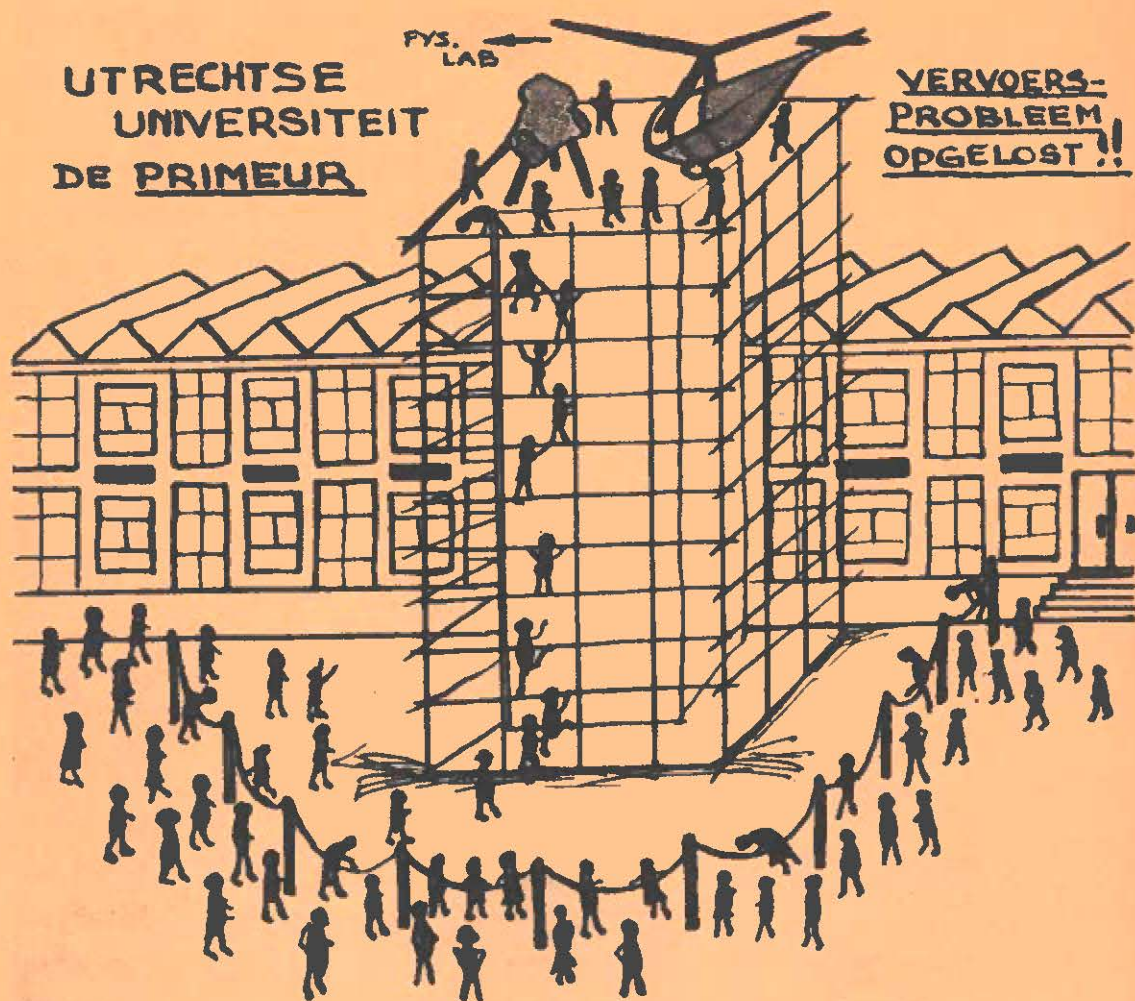

fylakra

UTRECHTSE
UNIVERSITEIT
DE PRIMEUR

VERVOERS-
PROBLEEM
OPGELOST!!

Het is de bedoeling om vandaag 1 april om 13.00 uur een Helicopterdienst te openen
"Transitorium - Fysisch Laboratorium".

De helicopter zal opstijgen van het platvorm van de observatietoren voor de sterre-
kundigen aan de zuidzijde van het Transitorium en zal 5 min. later landen op het platte
dak van het Fysisch Lab.

Om een feestelijke noot aan deze eerste vlucht te geven zal er om 12.30 uur een meteor-
iet van de observatietoren worden opgelaten.

U wordt vriendelijk verzocht uw auto na twaalf uur niet meer te parkeren op het parkeer-
terrein en zoveel mogelijk belangstellenden van dit schouwspel te laten genieten.

F Y L A K R A

MEDEDELINGENORGAAN VOOR HET FYSISCH LABORATORIUM

8e jaargang, no. 2.

1 april 1964.

Redactie: Prof. Dr. J.B. Thomas, voorzitter, J. van Bennekom,
Drs. W. Snelleman, Mej. B.M. Zandvliet,
F.J. Leeuwerik, B. van Zijl.

Redactie-adres: Kamer 302c, Bijlhouwerstraat 6, Utrecht.

J U B I L E U M

Ter gelegenheid van de eerste verjaardag van de bibliotheek in zijn nieuwe vorm
zal woensdag a.s. om 15.30 uur een stille receptie worden gehouden. Men wordt verzocht
zich op te stellen voor de deur van de Beheerder. Na afloop zal de knikkerbaan geopend
worden. Zie hiervoor onder de S^2 - mededelingen.

TRANSITORIUM - NIEUWS.

Officieel zijn we open ! !

Het heeft nogal wat voeten in de modder gehad, eer het zover was. Bouw-Technisch natuurlijk in de eerste plaats, maar dat gaat buiten ons om, al gaan niet alle problemen ongemerkt voorbij. Dat gelut vooral voor de grond die de vrachtauto's op de pas aangelegde wegen morsen en die de regen aanleent tot een gele pap. Een bijzonder afhankelijk soort pap op de pantalon, waaraan de stomerijen hun geld zuur verdienen. Rondom het Transitorium verreezen intermitterend hele duinen met pollen piekerige begroeiing schots erop. Gele graafbeesten met hapmonden en egaliseerstaarten waren bedrijvig aan het aan- en afrollen, vraten happen duin en streken het opgehoogde terrein weer met hun achter eind glad. Je zag er soms een mannetje bij staan met een hark of een schop, die wat corrigeerde aan een kluit die het beest heel gelaten had, maar die zich meestentijds vergenoegde met een supportersrol en een shaggy draaide, rookte of weggooidde.

Binnen werd er nog steeds gewerkt. Het grote leger der grove bouwvakkers was weggetrokken naar plaatsen waar de chaos der nieuwbouw nog heerste; in het Transitorium waren de lieden gebleven die de puntjes op de i zetten: schilders, schoonmakers, elektriciens en op het laatst bloemenjongens en meisjes. Een heel ander type mensen: geen lui van de zware karweiën, maar lieden die de huiselijkheid, de netheid, de bewoonbaarheid brengen, die voor de listige knopjes, de fraai gekleurde vlakken en de bloemen zorgen.

Het is goed als er een minister komt. Je hebt een doel om op aan te sturen. En op de een of andere manier komt alles een uur van te voren nog net in orde. Het was wel allemaal een tikkie op het nippertje! Alle regelingen werden getroffen door de Beheerscommissie. De meeste concrete inlichtingen werden ons uit de plaatselijke dagbladen, terwijl ook het mondelinge gerucht wat leven in de brouwerij bracht.

De goede verstaander kon bovendien uit de achteloos door de beheerder in het gesprek geworpen informatie aardig wat listige conclusies trekken. Het gevolg was dat ieder licht mopperend, doch trouwhartig werkte aan een doel dat voorlopig wat mistig bleef. Enkele dagen van te voren echter brak de zon door. Er verscheen bedrukt papier! Een door de portier eigenhandig geadresseerde uitnodiging aan de bemanning van het Transitorium (de hoge top wel te verstaan) om bij de opening aanwezig te zijn in de zaal naast de echte en een programma van een heel vermoeiende dag van de minister loste alle vragen op (vooral die over de later te behandelen KNOP). Er verschenen vlaggen in de lijnbaan. Allen die iets verdiend hadden aan de bouw gooiden er een volwassen bloemstuk tegen aan. Ze waren dan ook uitgenodigd bij de opening. De nog onbemande practicum zalen van Borgers en Kalff werden herschapen in de schuur van een kwekerij. Een smaakvolle binnenhuisarchitect (Snor) voerde een aantal dames aan die iets in bloemen schikken deden en in een minimum van tijd kreeg alles een aanzien als vroeger een straat op de verjaardag van de "oude koningin". De muzikant ontbrak, de consument niet. Ook werden de mannen van het comité nide gemist, die in geklede jas en met linten versierd duidelijk de figuren waren die alles op hun geweten hadden. De vloeren waren in overwerk brandschoon gemaakt en alles zag er uit om door een ringetje te halen.

Over het eigenlijke feest weet de schrijver dezes weinig mee te delen. Je moet een toneelknecht geen oordeel over de voorstelling vragen. Hij ziet alles van de niet naar het publiek toegekeerde kant. Aan zijn groep was de taak toegewezen om te zorgen dat de minister een uitstekend idee kreeg van de werklust van de Utrechtse studenten. Alle aanwezigen bleken daardoor geïmponeerd en vooral door de rust waarmee een practicum lokaal volstroemde met naar fysika dorstende jongelieden. De weinige beschikbare dames en de mannen met baarden gingen voorop, daarna kwamen de doorsnee-studenten. Dit alles onder het wakend oog van een televisie-kamera die de minister persoonlijk door op de KNOP te drukken in werking had gesteld. U heeft dat in het televisie-journaal kunnen zien. Mocht U het gemist hebben, dan heeft U niet kunnen zien hoe de

vijf jongens van de NIS een hele dag besteed hebben aan enkele minuten slecht opgenomen beelden; bij de heruitzending is de hele stof er terecht uitgeknipt. Van het practicum bijvoorbeeld werd getoond hoe een meter uitsloeg; waarvoor dit imponerende feit geproduceerd werd viel buiten het beeld. Verder zag het geïnteresseerde T.V.-publiek hoe Mejl. van Woerkom met onnavolgbare elegance op het practicum een sigaret rookte. Verder was ze niet zichtbaar met iets wetenschappelijks doende. Voor je je realiseerde wat de overbelichte beelden voorstelden waren ze, floep, weg. Als je er zo iets klungerigs van maakt en zonder uitleg wat onbelangrijke shots (zo heten bewegende foto's) aan elkaar lijmt, moet het terecht maar niet al te lang duren.

De kranten werkten ook al volgens het Jantje-van-Leiden-procedé.

- Vincent, d'r mot nog een stukkie in over het Transitorium. Maak er een vluggertje van. Hier heb ik de speech van Bot en hier het programma van zijn tocht door Utrecht. Je bedje is gespreid.
- Als het in het avondblad moet, heb ik geen tijd om de polder in te gaan!
- Hoeft ook niet. De speech en iets erbij dat je uit het programma vist, een koppie en klaar ben je. Ik geef je een kwartier.

En daarom verscheen in een gewaardeerd plaatselijk dagblad de verrassende mededeling dat studenten de minister ontvingen met een lo vivat, hetgeen toevallig het enige programmapunt was dat niet uitgevoerd werd. Pech voor Vincent.

Een punt dat veel beleid van ons vereiste was het volgende. Na de plechtigheid in de blauwe zaal, spoedde het gezelschap zich naar de verfrissingen. Daarna zou de minister de practicumzaal, zojuist door hem zelf in bedrijf gesteld, bemand door bestist nog niet verfriste studenten, bezichtigen. We hielden ze droog door de belofte dat na de voorstelling er nog iets over zou zijn van de consumpties. De minister was zeer belangstellend, niet alleen naar sommige mooie speelproeven die hij niet geheel toevallig op zijn weg aantrof, maar vooral naar de gang van zaken bij het onderwijs.

Intussen hadden we beslist doch beleefd vele hooggeleerde belangstellenden uit de practicumzaal moeten weren tot na het bezoek. Siert het de studenten niet dat ze na het bezoek rustig bleven doorwerken tot de grote stroom belangstellenden geluwd was, voor ze zich op de Sherry wierpen?

En om niet in een hoera-stemming te eindigen vraag ik U: Vond U het leuk dat diverse bezoekers orchideeën gipten en een prachtige azalea kaal plukten?

Wat een ideale ruimte heeft de architect Wouda ons gegeven om in te werken, te wonen en feest te vieren! Moge ook het laatste nog vaak gebeuren!

1 april 1964.

G.H.F.

PARKEREN BIJ HET TRANSITORIUM

De parkaerruimte achter het Transitorium is slechts een gedeelte van de dag gedeeltelijk beschikbaar: Het gedeelte (van de dag) dat de (gedeeltelijke) parkeer-ruimte aan de achterzijde niet beschikbaar is, is aan de voorzijde van het gebouw aangegeven door het ontbreken van het bord waarop vermeld staat, dat men niet aan de voorzijde mag parkeren. Aan de achterzijde is geen aanduiding geplaatst, daar men daar vanzelf merkt, dat men aan de voorzijde moet zijn. Met klachten wende men zich tot elkaar.

In aansluiting op de mededeling in het vorige nummer van Fylakra kan het bestuur thans na ijverig rekenen met blijdschap het gereed komen van de knikkerbaan bekend maken. Voorlopig kan in twee putjes gespeeld worden: een Morse-putje en een Lennard Jones-putje. Banen en spelregels wijzen zichzelf. Voor gevorderden in een tunnelputje in berekening. Waarschijnlijk zal het putje niet voor het einde van het hoofdcollège gereed komen. Voor hen, die harde bollen verkiezen zij verwezen naar het billardspel. Het is nog niet bekend wie de eerste knikker zal werpen.

HET COLUMBUS-EFFECT

In het overgangsgebied tussen vele takken der fysica staat het z.g. Columbus-effect. Het werd een kleine 500 jaar geleden voor het eerst waargenomen, maar zijn betekenis voor de fysica kreeg het pas in deze eeuw. Het effect bestaat uit de toename van de energie van een lab-deeltje ($= 3/5 \times \text{labda-deeltje}$), gevolgd door de overgang naar een geëxciteerde toestand, d.w.z. het deeltje neemt een andere baan. Het Columbus-effect beschouwt alleen banen op een afstand van ca. 10000 km. De verblijftijd varieert van enige maanden (End, Noo 1964) tot enige jaren (Zijl 1962, Q 1963). Ook metastabiele toestanden (Boes 1954) en quasi-ionisaties (Bloe 1947) zijn waargenomen. Een merkwaardigheid is voorts het voorkomen van dubbel-excitaties, bijv. met Br_2 , waarbij het gevaar van quasi-ionisatie toeneemt. Over de quasi-ionisatie heerst geen eenstemmigheid, gezien de benaming "brain drain" in Engeland, terwijl men het in Duitse literatuur als het secundaire Mössbauer-effect vindt aangeduid. In Nederland is de naam anti-Smith-effect voorgesteld. Dit kan echter aanleiding geven tot verwarring (zie Nijb. 1947, Bri 1938, Boe 1963). Het Columbus-effect wordt vaak ingeleid door een drs-dr overgang. Hierdoor kan het ingepast worden in de algemenere theorie der Status-excitaties, waarover het laatste woord reeds gezegd is (Vance P. 1959).

NIEUWE AANSCHAFFINGEN IN DE WERKPLAATS

Nu het ultrasoon boorapparaat zo'n succes is - het lawaai in de werkplaats is duidelijk verminderd - overweegt men verdere stappen in deze richting. Volgende maand zal ook de omroepinstallatie ultrasoon gemaakt worden, daarna zal de verlichting aangepast worden met behulp van infrarood lampen. De verwarming kan dan vervallen. Met de toenemende vervanging van metalen door plastic zal tenslotte het opladen van de accu-batterijen het enig overgebleven gerucht zijn.

De nieuwe werkplaats in de Uithof zal geheel volgens dit systeem gebouwd worden. Het enige, dat aan de (oude) werkplaats herinnert zullen de koffie- en theebonnen zijn.

Het ligt in de bedoeling, dat de Minister van Volksgezondheid de werkplaats zal openen met een ultrasone rede.

Men fluistert, dat iemand uit veiligheidsoverwegingen voorstander is van het plaatsen van badkuipen in het lab. het de vraag is of gemengd zwemmen zal worden toegestaan.

Men fluistert, dat een bezoeker eens aan de portier vroeg: hoeveel mensen werken hier? Zijn antwoord moet geweest zijn: ongeveer de helft.

Men fluistert, dat het Transitorium de beschikking heeft over een V.W.-Combi, niet bestemd voor het vervoer van personen, maar voor het vervoer van goederen en Werksters. Voor geïnteresseerden zal een omscholings-cursus tot werkster worden georganiseerd. Zorg dat U er bij komt ! ! !

